

UMCS
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

**RAMOWY PROGRAM
SZKOLENIA WSTĘPNEGO
STANOWISKOWEGO
Z ZAKRESU
BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY
przeznaczonego dla studentów
rozpoczynających zajęcia
w laboratoriach, pracowniach
specjalistycznych oraz warsztatach
(RPSzWS/01/2017)**

Lublin sierpień 2017

 UMCS <small>UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ</small>	RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA WSTĘPNEGO STANOWISKOWEGO przeznaczonego dla studentów rozpoczynających zajęcia w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych oraz warsztatach.	Symbol dokumentu
		RPSzWS/01/2017

I. Uczestnicy szkolenia

Szkolenie jest przeznaczone dla wszystkich studentów rozpoczynają zajęcia w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych oraz warsztatach, podczas których mogą być narażeni na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych lub niebezpiecznych. Szkolenie dotyczy również pracowni dyplomowych, w których studenci wykonują badania w ramach przygotowania prac dyplomowych.

Posiadanie przez studenta kwalifikacji zawodowych związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, np. tytułu technika bhp, ukończonych studiów podyplomowych z zakresu bhp, uprawnień inspektora pracy, itp. – nie zwalnia z konieczności odbycia szkolenia wstępnego stanowiskowego.

II. Cele szkolenia

Celem szkolenia jest uzyskanie przez studentów, podstawowych wiadomości dotyczących:

- organizacji zajęć dydaktycznych,
- zakresu obowiązków i odpowiedzialności osób uczestniczących w zajęciach,
- ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie,
- zagrożeń mogących wystąpić podczas odbywania zajęć dydaktycznych oraz oceny ryzyka związanego z tymi zagrożeniami,
- sposobów ochrony przed zagrożeniami wypadkowymi oraz zagrożeniami dla zdrowia w warunkach normalnej pracy, w tym sposobów bezpiecznego wykonywania czynności o zwiększonym ryzyku,
- praktycznych sposobów użytkowania środków ochrony indywidualnej znajdujących się w laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie,
- zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych, w tym lokalizacji i praktycznych sposobów użycia urządzeń bezpieczeństwa, np. pryszniców bezpieczeństwa, pryszniców do przemywania oczu, wentylacji awaryjnej, awaryjnych wyłączników maszyn i urządzeń, wyłączników prądu, zaworów odcinających dopływ mediów technologicznych, itp.

 UMCS <small>UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ</small>	RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA WSTĘPNEGO STANOWISKOWEGO przeznaczonego dla studentów rozpoczynających zajęcia w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych oraz warsztatach.	Symbol dokumentu
		RPSzWS/01/2017

III. Sposób organizacji szkolenia.

Szkolenie powinno być prowadzone w formie instruktażu w laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie, w którym zgodnie z planem będą odbywały się zajęcia dydaktyczne. Szkolenie prowadzi osoba wyznaczona do przeprowadzenia zajęć dydaktycznych w danym semestrze.

Szkolenie jest prowadzone na podstawie szczegółowego programu opracowanego przez pracowników jednostki organizacyjnej realizującej zajęcia dydaktyczne. Szczegółowy program szkolenia należy opracować na podstawie niniejszego programu ramowego.

Programy szczegółowe powinny mieć analogiczną formę graficzną jak niniejszy dokument z wyjątkiem logotypu, który należy zmienić na logotyp wydziału odpowiedzialnego za przygotowanie programu. Opracowany program szczegółowy należy przedłożyć do Działu BHP i OP celem dokonania jego oceny merytorycznej oraz nadania mu odpowiedniego symbolu (rubryka symbol dokumentu). Jeden egzemplarz zatwierdzonego programu należy obowiązkowo dostarczyć do Działu BHP i OP, który jest zobowiązany do przechowywania wszystkich aktualnych programów szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Szkolenie powinno uwzględniać następujące etapy:

- 1) rozmowę wstępną ze studentami w celu ustalenia ich dotychczasowego doświadczenia i posiadanych umiejętności,
- 2) przekazanie postanowień regulaminu organizacyjnego laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztatu – zasady organizacji zajęć,
- 3) przedstawienie obowiązków i odpowiedzialności osób biorących udział w zajęciach dydaktycznych,
- 4) przedstawienie ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie – może stanowić część regulaminu organizacyjnego,
- 5) przedstawienie typowych zagrożeń mogących wystąpić podczas odbywania zajęć dydaktycznych w danym laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie oraz oceny poziomu ryzyka związanego z tymi zagrożeniami,
- 6) przedstawienie sposobów ochrony przed zagrożeniami mogących wystąpić w warunkach normalnej pracy,
- 7) pokaz bezpiecznego wykonywania czynności związanych ze zwiększonym ryzykiem – czynności szczególnie niebezpieczne,

 UMCS <small>UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ</small>	RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA WSTĘPNEGO STANOWISKOWEGO przeznaczonego dla studentów rozpoczynających zajęcia w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych oraz warsztatach.	Symbol dokumentu
		RPSzWS/01/2017

- 8) pokaz dyżurnych środków ochrony indywidualnej, które stanowią wyposażenie laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztatu oraz sposobów ich prawidłowego użytkowania,
- 9) przedstawienie zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych,
- 10) pokaz lokalizacji oraz sposobów użycia urządzeń bezpieczeństwa, np. pryszniców bezpieczeństwa, pryszniców do przemywania oczu, wentylacji awaryjnej, awaryjnych wyłączników maszyn i urządzeń, głównych wyłączników prądu, zaworów odcinających dopływ mediów technologicznych, sprzętu gaśniczego, apteczek pierwszej pomocy, telefonów alarmowych, itp.

Szkolenie powinno uwzględniać wszystkie rodzaje czynności, które będą należały do zakresu obowiązków studentów podczas wykonywania ćwiczeń.

Sposób realizacji szkolenia i czas trwania poszczególnych jego części powinny być dostosowane do doświadczenia i przygotowania studentów oraz zagrożeń występujących podczas ćwiczeń. Minimalny czas trwania szkolenia nie może być krótszy niż 2 godziny lekcyjne.

W przypadku zajęć, podczas których studenci będą obsługiwać maszyny lub urządzenia stwarzające zwiększone zagrożenie (np. maszyny do obróbki mechanicznej, spawarki, szlifierki, itp.), elementy szkolenia stanowiskowego związane z nauką bezpiecznego wykonywania pracy, takie jak:

- pokaz bezpiecznego wykonywania pracy przez prowadzącego zajęcia,
- próbne wykonanie czynności przez studenta,
- samodzielne wykonywanie czynności pod nadzorem prowadzącego zajęcia,

należy uwzględnić w procedurze realizacji danego ćwiczenia oraz wyraźnie wskazać w instrukcji wykonywania ćwiczenia, konieczność ich odbycia przed rozpoczęciem samodzielnego wykonywania pracy.

IV. Dokumentowanie odbycia szkolenia.

Odbycie szkolenia przez studentów poszczególnych grup ćwiczeniowych musi zostać potwierdzone ich własnoręcznymi podpisami złożonymi na liście przygotowanej przez prowadzącego szkolenie, zgodnie z poniższym wzorem. Imiona i nazwiska studentów z danej grupy szkoleniowej wpisuje prowadzący szkolenie zgodnie wykazami znajdującymi się w systemie USOS.

Dokumentację szkolenia należy przechowywać co najmniej przez rok od zakończenia zajęć z daną grupą szkoleniową. Dokumentację szkoleń należy przechowywać w pomieszczeniu laboratorium, pracowni lub warsztatu, w którym odbywają się zajęcia ze studentami. Studenci powtarzający rok lub wznawiający przerwane studia, są zobowiązani do ponownego odbycia szkolenia, jeżeli będą odbywać zajęcia w danym laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie. Każdy student niezależnie od posiadanego przygotowania lub doświadczenia zawodowego jest zobowiązany do odbycia szkolenia i nie może być z niego zwolniony.

Brak szkolenia uniemożliwia dopuszczenie studenta do wykonywania ćwiczeń.

DZIENNIK

szkolenia wstępnego stanowiskowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy

przeznaczonego dla studentów Wydziału .....

(pełna nazwa wydziału)

..... roku, kierunku .....

(numer roku)

(nazwa kierunku studiów)

grupa .....

(numer lub symbol grupy)

odbywających zajęcia w .....

(nazwa laboratorium, pracowni specjalistycznej, warsztatu)

przeprowadzonego na podstawie szczegółowego programu szkolenia .....

(symbol dokumentu)

Szkolenie przeprowadził .....

(imię i nazwisko prowadzącego szkolenie)

w dniu .....

(data szkolenia)

Lp.	Imię i nazwisko studenta	Czytelny podpis studenta
1	2	3
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

.....
(czytelny podpis prowadzącego szkolenie)

V. Ramowy program szkolenia wstępnego stanowiskowego.

Lp.	Temat szkolenia	Czas realizacji
1	2	3
1.	Rozmowa ze studentami dotycząca ich dotychczasowych doświadczeń związanych z tematyką rozpoczynających się zajęć oraz posiadanymi kwalifikacjami wynikającymi z dotychczasowej nauki lub pracy zawodowej.	10 min
2.	Prezentacja zasad organizacyjnych dotyczących przebiegu ćwiczeń, a zwłaszcza: – sposobu organizacji ćwiczeń, – warunków dopuszczenia do wykonywania ćwiczeń, – sposobu dokumentowania wykonania ćwiczenia, – zasad oceny wykonanych ćwiczeń.	20 min
3.	Prezentacja zasad porządkowych obowiązujących w laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie.	
4.	Prezentacja obowiązków oraz zakresu odpowiedzialności osób uczestniczących w zajęciach, a zwłaszcza: – studentów uczestniczących w zajęciach, – osób odpowiedzialnych za stan techniczny laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztatu, – osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo studentów podczas zajęć.	
5.	Prezentacja ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w laboratorium, pracowni specjalistycznej lub warsztacie.	15 min
6.	Przedstawienie typowych zagrożeń związanych z charakterem rozpoczynających się zajęć oraz rodzajem czynności wykonywanych w ich trakcie, a zwłaszcza: – zagrożenia związane ze stosowaniem substancji chemicznych, – zagrożenia związane z narażeniem na czynniki biologiczne, – zagrożenia związane z występowaniem źródeł promieniowania jonizującego, – zagrożenia związane z występowaniem pól elektromagnetycznych, – zagrożenia związane z występowaniem promieniowania optycznego (nielaserowego oraz laserowego), – zagrożenia związane z energią elektryczną i elektrycznością statyczną, – zagrożenia związane z hałasem słyszalnym, infradźwiękowymi i ultradźwiękowym, – zagrożenia związane z drganiami mechanicznymi, – zagrożenia związane z urazami mechanicznymi.	10 min
7.	Sposoby ochrony przed zagrożeniami występującymi w laboratorium, pracowni specjalistycznej, warsztacie: – środki ochrony zbiorowej, – środki ochrony indywidualnej, w tym pokaz ich prawidłowego użycia, – pokaz prawidłowego wykonywania czynności szczególnie niebezpiecznych.	20 min
8.	Zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych: – podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy, – lokalizacja apteczek pierwszej pomocy, – lokalizacja telefonów alarmowych, – lokalizacja oraz pokaz użycia urządzeń bezpieczeństwa, np. prysznic bezpieczeństwa, natryski do przemywania oczu, główne wyłączniki prądu, podręczny sprzęt gaśniczy, itp. – zasady postępowania w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, w tym zasady prowadzenia ewakuacji.	15 min
Razem (liczba godzin^{*)})		2

UMCS
UNIWERSYTET MARI CURIE-SKŁODOWSKIEJ

**RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA
WSTĘPNEGO STANOWISKOWEGO**
przeznaczonego dla studentów rozpoczynających
zajęcia w laboratoriach, pracowniach
specjalistycznych oraz warsztatach.

Symbol dokumentu

RPSzWS/01/2017

**Przygotowanie studenta do wykonywania pracy przy użyciu maszyn lub urządzeń stwarzających
zwiększone zagrożenie – realizowane podczas ćwiczeń.**

9.	Omówienie warunków pracy z uwzględnieniem: – elementów pomieszczenia pracy, mających wpływ na warunki pracy studenta (np. oświetlenie ogólne, ogrzewanie, wentylacja, urządzenia techniczne, urządzenia ochronne), – elementów stanowiska roboczego mających wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy (np. pozycja przy pracy, oświetlenie miejscowe, wentylacja miejscowa, urządzenia zabezpieczające, ostrzegawcze i sygnalizacyjne, narzędzia, surowce i produkty), – przebiegu procesu pracy na stanowisku pracy,	15 min
10.	Omówienie czynników środowiska pracy występujących przy określonych czynnościach na stanowisku pracy oraz zagrożeń, jakie mogą stwarzać te czynniki, wyników oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą i sposobów ochrony przed zagrożeniami, a także zasad postępowania w razie wypadku lub awarii,	15 min
11.	Przygotowanie wyposażenia stanowiska roboczego do wykonywania określonego zadania.	15 min
12.	Pokaz przez prowadzącego zajęcia sposobu wykonywania pracy zgodnie z przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, z uwzględnieniem metod bezpiecznego wykonywania poszczególnych czynności – ze szczególnym zwróceniem uwagi na czynności trudne i niebezpieczne.	15 min
13.	Próbne wykonanie zadania przez studenta pod kontrolą prowadzącego zajęcia.	15 min
14.	Samodzielna praca studenta pod nadzorem prowadzącego zajęcia.	15 min
Razem (liczba godzin *)		2

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Lublin, dnia **31 sierpnia 2017 r.**

PRZYGOTOWAŁ

St. Specjalista ds. BHP

mgr Witold Muszyński

31.08.2017.
Data, pieczęć i podpis

MERYTORYCZNIE

ZAOPINIOWAŁ

Z-ca Kancelarza ds. Ogólny

inż. Ryszard Sołowiej
11.09.2017r.

Data, pieczęć i podpis

ZATWIERDZIŁ

PROREKTOR

dr hab. Alina Orłowska, prof. nadzw.

Data, pieczęć i podpis